

supernaturalis; si n' erat, nec et post elevationem erit,
q' elevatio sine fiat per qualitatem impressam,
q' q' actuale auxiliium, non facit rem ipsam
in se efficacem ad ponendum, acq' non erit
ipsa, q' se uera ponit, n' t' qualitas impressa,
t' solus deus per illud auxiliium actuale; q'
talis p'ra obediatis, nulla est. Certè hoc ar-
gum' est efficacissimum: et bene nonnulli apud
Sunt. citatum §. 198. p'ra existimant hanc
elevationem esse imperceptibilem; et tunc ipse
facit, q' oportet capere illum in obsequi-
um sine o'p'ore; imo in obsequium fidei, q' ut
istat ex s' dicitur, de fide est nos agere aliqd
s' id, q' nati possumus.

De q' inter ante elevationem dari p'ri-
cipium intriale alicuius actus supernar-
li ponendum, n' uo p'rius aliqd p'iale, acq' non
esse aliqd abse, et simpli p'ntes efficere, neq'
paratè, neq' totaliter actum supernalem;
sicut calor n' t' simpli p'ntes ponere cor-
nem, s' in uirtute alterius ignis, cuius è ins-
trumentum. Quia qd nro sufficiens est, et ex
p'rijs co'ter acceptis p'cedit, q' et in causis nati-
uis instrum n' diuisi p'ntes ponere efficiunt, ad quem
est instrum, nec ex uirtute p'pria, s' ex uirtute
ca p'rialy, t' illum ponere.

Notandum ead è diff' in elevatio-
ne nali, ac supernali, q' diff' p'uer-
nit ex eo, qd uix bene percipitur, in quo uisus ef-
ficacitas ponendi. Sunt. citatur à §. 194. dicit

cream

cream ex se impotentem p̄ducere effum superna-
lem reddi potentem per extrinsecam uolentem dei
uolentis cum illa inuenire ad talem effum. Sed
re uera id n̄ recte percipit; quomodo n̄ ego
attollere possum montem, aut grauissimum
lem ex eo tm̄, q̄d deus uelit me illam attollere,
nisi iherat mihi uirtutem, ac uires ad illam attol-
endam? Et deus q̄d q̄n̄ me eleuat, n̄ confert
mihi uires ad talem effum supernalem, sed a
sua efficacite p̄ducendi exenit inatuum, quorem
extrahit de nihilo, et in res n̄a instruit.

Hac de re ego libere p̄ta dicere, sed
timeo famam nouitatis: de modo in-
loquendi sac̄ est dicere, q̄d sicut ignis n̄ dice-
retur simpli potens, neq; partiat, neq; tota-
liter p̄ducere alium ignem, nisi expectimpro-
pou oipia dei, qua tamim c̄a uti cum illo de-
beret conuerrere, ita et de facto nulla bina
dicitur simpli potens, neq; adaequate, neq; in-
adequate ad aliquam effum supernalem p̄duci-
endum, q̄d de facto, s̄. ex lege ordinaria n̄
est impromptu bina oipia, ut cum ea inuerrat
tquam c̄a uti supernali; aspin̄tune s̄t
dicitur potens, q̄n̄ recipit, ut coniundibili cum
tali oipia deputata, s̄. applicata per binam
uolentem extraordinariam de p̄stantia conuerru
ad talem effum supernalem p̄er exigentiam rei
eleuata, et p̄er ordinariam legem inuerrendum
causis creatis ad res alias de nihilo extrahen-
das.

Quis hæc potest obedientiæ sit de fratri
ipsum vicia, an proprietas illius? Non
est q. magni momenti. Suar. in eum alibi, cum
p. p. q. d. 31. sect. 5. & G. si, & sect.
6. & G. si, & S. y. utatur & Q. s. putant e.
de fratri ipia. 2ª potest obedientiæ fratri resistit
in subiectione creati q. v. eum e. Effij virtutes sua
superiores ponendo, q. talis subiectus est de epia
crea, q. est. Notandum Albericus 2. p. q.
phylosophico q. v. dubio 2. Dicit esse proprietas;
q. crea in v. de crea fratri resistit in eo, q. sit en
ab alio: tñ sequitur, q. sit subor, & obediens
illi, a quo procedit, q. n. est de epia crea, ut
sic, potest obedientiæ, & proprietas.

Sectionis 3^a

An sit, & qd sit potest libera?

Notandum est 1. liberum, s. libertatem mul-
tariam usurpari; tr. n. liberum id, qd n. alia-
ius servitus mancipatum, & utari v. let in qe-
num, & id, qd non est coactum, & dici v. let spon-
taneum, ut in aue volatus: & id, qd fit cum in-
crea, s. potestate prij ad utranq. p. em: & hæc
est propria libertas, de qua in præsentia tra-
ctamus.

Notandum 2. hanc propriam libertatem, s.
potestatem ad utrumlibet, si sit ad alti-
one, inia, v. ad amorem, & odium, dici liber-

tatem

tatem irietatis, s. qd specificationem: si uo sit ad
 iudictoria, ut ad amandum, & n' amandum, seu po-
 tui ad amandum, et nolum amare, dici libertate-
 sem iudictionis, s. qd exercitiam, & quam induim.
 Qd si tali libertas iudicet ex pte pot' dicitur li-
 bertas in actu 1°, si uo iudicet ex pte actus, di-
 citur libertas in actu 2°.

Dico igitur 1° certum est dari de facto
 in nobis libertatem. P^{ri}mo eviden-
 ti experia, qua uocat nosse dominos nostras acti-
 onam. 2° ex pmijs, et pmijs, ex laudibus, et repre-
 hensionibus, q' non tribuuntur, nisi in fecerit, qd
 fuit in tua potestate n' facere: qui, ut o' amen-
 tes, & sedulas anquam leges sanxit. 3° ex fi-
 de o' plures hereticos ueteres, et Q^u, ut uide-
 re est apud Bellarminum in diuersione de gratia
 et libertate arbitrio, Castum uerbo Libertas, Suar.
 de Auxilijs in opusculis lib. 1. et in dlet. d. 19.
 sect. 2. et T. 1. de Gratia prologo 1. c. 1. n.
 6. Curt. d. Anima d. 15. sect. 2. et Sallast. 2^a
 uia 3. d. 1. sect. 10. cum multis, quos refert.

Dico 2° libertas in actu 1° s. pot'
 libera est illa facultas, q' potit
 oibus pquisitis, ad adendum pot' accere, &
 non cogere. Patet hoc ex t^{er}, cum dixerimus
 p^{ro}priam libertatem consistere in potestate p^{ro}pria
 uoluntatis, et illam partam potit oibus p^{ro}qui-
 sitis | aliqui Thomistae, in quibus est Aluarez
 d. 115. et Federma a. 10. & hancquam ita expo-
 nunt, ut si illud in sensu composito, res in:

genio

genda sit ad oia premissa, tot ex pte carnis
secundarum, non uo ex pte Dei, et ex pte Dei,
inquimus, premissa uoluntati, et con-
cursus ipse, qd positus n' possumus in sensu
opposito n' operari, et tñ liberè operamur,
si uo illis pñ in sensu diuiso, et in cludat qd
requisita ex pte Dei.

Fit tñ definitio, v. illius parte
Intelligentia optime reputat à Guar.
de Gratia citato c. 3. à n. 4., et à Rainato
de re. g. 5. a. 5. n. 372. qd nouo modo pos-
set imputari moratè uolenti ille actus, quem
eliceret: si n. ante usum libertatis, nostra
potentia ex pte Dei aliquid, cui nos n' possumus re-
sistere, h' maneat potentia ad n' operandum in se-
su diuiso, i. ad non operandum, qd dicit illud
premissum, qd nunc est positum, modo n' n'
debet mihi imputari, quia opam, t' n' agam.
Sed aut à priori est, qd in neutro casu
habet nunc potentiam proximam ad n' operandum,
quod est tñ mihi aliquid premissum ex pte
Dei ad n' operandum, cuius positio non è
nunc in mea potestate: et quia habeam
potentiam in sensu diuiso, et tñ non est potentia proxima,
et expedita ad nunc n' agendum, sicut
ille, qui habet pedes ligatos, habet potentiam ad
ambulandum in sensu à uinculis diuiso, n'
tñ proximam et expeditam, acqñ n' imputatur
nunc illi, qd non ambulat.

+
ad operand., et
n

Ex dictis sequitur hanc definitionem
 non posse proprie dicitur libertate inae-
 tu d' actionum, q' n' e' in deo in dicitur ad opem-
 deam, & n' agendum q' n' induit nisi actus libertate
 dicitur in dicitur libertate in actu l' facultas in dicitur
 ferens positum, dicitur requiritur ad aliqd' dicitur
 volendum, & n' intendendum.

Sequitur 2° potiam liberam creaturam
 debere esse actiuam. Ita Suarez
 p' d' gratia c. 2. n. 1. et Bellarminus vita-
 us lib. 3. c. 10. et Surt. citatus sect. 1. §. 3.

Solet inter se haberi, ut dicitur in p' dicitur q' potiam
 actiuam p' dicitur, & ut dicitur operari, q' dicitur potiam
 passiuam, & q' potiam passiuam, ut dicitur, n' dicitur li-
 bere, cum ratio subsequatur ad potiam actiuam,
 nec potest operari sine illa, nec potest n' operari
 cum illa, s' q' illa operari.

Hac in q' dicitur n' videtur nimis solida, ut
 q' dicitur, q' dicitur p' dicitur concursum in ma-
 li, n' distinguatur concursum efficientis, ac p' dicitur
 n' pot' in dicitur utrumque unum inter dicitur p' dicitur
 dicitur, & dicitur p' dicitur, q' dicitur pot' esse in dicitur
 p' dicitur sui ipsius. tum et q' dicitur si sit sola p' dicitur
 oritas rationis in dicitur libertatem potiam actiuam, et
 passiuam, talis prioritas pot' sufficit ad inducend-
 dam necessitatem, cum dicitur in dicitur p' dicitur prior
 ratione concursum in dicitur, et in dicitur n' auferat libertatem.

Solidior ratio esse videtur, q' dicitur potiam
 libera debet esse appetitiva, cum

11
sit electio: eligere n. est appetere, & uelle
unum p. alio, ut aut p. appetitua, & uolun-
taria creatura debet esse p. actua, q. uoluntio,
& amore p. actua est actus uoluntatis, q. petit e. p. ac-
tu p. h. in manentem a subto, in q. dicitur, ut os-
tendimus in lib. 1. d. Anima c. 6. q. 1. & in sup-
plemento q. 1. d. Opera uoluntatis illius a. u. sa
q. d. 2. q. 1. d. o. p. u. libera debet esse acti-
ua.

Sequitur 3. operationem liberam,
& libertatem creatam in actu. e.
illam operationem, q. ita p. dicit a suo p. iore
positi, o. b. u. requisiti, potuerit non p. car-
dere, & cuius negatio p. mit iungitur cum
illius p. iore adaequate sumpto.

Secundus 4.

Libertas sit de e. p. u. l. e. r. o.
nis libera

Supponimus uoluntatis, q. i. f. u. a. e. u. m
p. a. p. a. r. a. t. i. o. n. e. d. i. u. i. n. i. u. r. s. u. s. a. d. u. t. r. a. n. q. u. e. p. a. r. t. e. m,
ut cum cogit indranti ex p. illius, p. p. i. e. u. o. c. a. n. i. l. i. b. e. r.
r. o. p. i. a. e. d. e. h. u. i. s. p. e. c. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. s. u. m. p. t. i. s. p. r. o. p. r. i. e. m.
e. p. i. a. l. i. b. e. r. i. A. p. p. e. n. e. n. t. e. m. p. e. m. a. i. n. t. e. r. d. e. s. i. n. d. e. t. u. n. i.
d. A. n. i. d. 15. s. e. c. t. 5. d. 6. u. m. a. b. i. s. q. u. o. s. f. i. n. i. t. a
p. u. n. t. p. p. o. n. e. n. d. a. & s. t. u. e. n. d. a.

Cui in s. n. i. a. n. e. g. a. t. l. i. b. e. r. t. a. t. e. m. e. s. s. e. d. e. e. p. i. a.
illius uoluntatis, q. libera est, s. p. e. c. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e.

loquendi

loquendo. Ita censet Mol. in Concordia. 27. a. 4. d. 1.
 libro 7. Barq. l. 2^a d. 55. n. 13. Salla. ibidem cum multi-
 us relati. tractu 3. d. 1. sect. 6. n. 62. Valent. d. 2. q.
 1. p. 1. Guar. T. 1. d. Gratia glossoneo t. c. 5. à n. 21.
 Fejdus noster de moralitate actuum superiualium lib.
 1. d. 2. dubio 2. et ois illi, qui ty diant libertatem ee
 quim aliquem intrinsicum utilitoni superadditum,
 et sat relatiem intrinsicam acientialem, fatentur non
 esse aliqd utilitoni epiale.

Sit q^o nostra, et unica libertas ac-
ntali, neque est de epia utilitoni, neq^o ad-
 dit D enitatem ipsius utilitoni, aliquem quim intrin-
 secum, s. relatiuum, s. absum, et istam innotatio-
 nem s. denominationem extrinsecam queniensem
 ad acientiam ratiis. Pr^o 1^a q^a utilitio est per-
 fecte libera q hoc pise, qd pcedat à uolte, qn
 ittu aduertat ad commoda, et incommoda. Pr^o 2^a q^a
 Pr^o 2^a q^a eadem utilitio, q fit libere,
 qn ittu proponit uim invidia tam,
 potest fieri ratiis, si ittu non aduertat ad uim
 que p^oem, et libertas non est de epia talis
 utilitoni. Hinc aut 2^a p^ois n^o s^o fassen-
 dit utilitoniem n^o esse epiatu liberam, et acti-
 onem, qua fit talis utilitio, s. aliquis P. P., qui
 medunt utilitoniem esse acientialem liberam, n^o
 in actionem, qua fit utilitio: D argum de uon-
 que pbat, q^a n^o s^o lum utilitio, s. et actio, qua fit ta-
 lis utilitio, aduertente ittu ad utranque p^oem, ita
 pcedit à uolte, ut p^oet n^o pcedere, sicut ittu non
 aduertat, ita pcedet, ut n^o possit n^o pcedere. Quod

130
in nostra vita, q' n' distinguit actionem a volitione, exi-
dentia, est, ut per se patet.

Ob¹. Semper qn' illud advertit ad aliquam
ad qd prius n' advertibat, mutat obicium; qd
semper mutari voluit, acq' n' manet ead libera, q'
erat naria, & e' s'. Sed 2^a ans: nam si appareat
phibitio de novo p' advertentiam illud, adhuc ma-
net id obicium volitum, q' adhuc manet delictabi-
litas, v' qua sola movebat voluntatem. Dein,
q' et nulla facta mutatione ex se illud, potest de-
se rursus dei indici in actu e', quo deficiente
volitio, q' prius erat libera, transit in nariam, et n'
obicium ore maneret id, acq' illa volitio de se erat in-
dici ad libertatem, tunc certitatem. Denique
q' si illud attendat remissè, et simpliciter ad id obicium,
et ad eandem phibitionem volitio erit imperfecte
libera, si n' attendat cum plena advertentia vol-
itio erit perfecte libera, acq' crescit libertas
per solam denominationem, s' notationem ex-
trinsecam maiori advertentia ad id obicium;
q' bene pot' esse simpliciter libera p' solam denomi-
nationem extrinsecam puenientem ad attentionem
simpliciter, q' sicut se habet magis ad magis ita simpliciter
ad simpliciter.

Ob². q' vitalitas est aliq' intrinsecum
in actu volendi, id libertas est quoddam vir-
tutalis, q' est et intrinseca volitioni. Dicit mai:
vitalitas est aliq' intrinsecum in adaequate volu-
tioni, n' mai: adaequate, nec p' mai.

Si incho.

Sed instabis: libertas in actu 1.º est ad qua-
 re intrinseca, et dicitur specialiter prius liberi
 in vitalibus, et libertas in actu 2.º est ad qua-
 re intrinseca, et specialiter dicitur actus liberi vitalibus, et
 prius liberum, ut sic, debet habere actum 2.º sibi pro-
 portionatum. Respondeo 1.º. Sed ad id ratio, et pro li-
 bera non potest specialiter denominari ab aliquo alio (si lo-
 quamur de libertate in actu 1.º quasi remoto) et
 ideo necesse est, quod quoniam huiusmodi denomina-
 tio ab ipso, specialiter: actus actus bene potest denomina-
 ri liber in actu 2.º ab aliquo alio, nimirum ab
 attentione istius. Conueniunt tamen operatio, et
 potest libera, in eo, quod utraq; per suam entita-
 tem est remota, et quasi radicaliter libera: si-
 cut in nostra, per suam entitatem est apta ut
 possit existere in actu 1.º. primo libertatis posi-
 tis omnibus requisitis ad appetendum, et non ad eundem,
 ita volitio per suam entitatem est apta, ut pos-
 sit esse libera in actu 2.º, et in hoc proportionan-
 ti potest libera, et eius actus, in quo deservit specialiter
 ab appetitu, et ab eius actu, quod neque appeti-
 tur de se est aptus esse liber in actu 1.º. primo, neque
 eius actus de se est aptus esse liber in actu 2.º.

Respondeo 2.º. Dist. autem: libertas re-
 mota in actu 1.º, et quasi radicaliter est ad-
 quate intrinseca, et dicitur specialiter prius liberi vita-
 libus, transeat autem: libertas in actu 1.º. primo, nego
 autem. Quia libertas ad quata in actu 1.º primo
 iam includit istum indicentem, scilicet appetitum, et
 potentem opponere istum cum indicia. In tali

erit

821
ei vult actus, qui liber sit adaequate libertate in-
trinseca in actu 2.º, id remota, nam libertas adae-
quate in actu 2.º primo iam includit actum istum in-
dienter opponentem obitum.

3.º vult pot. Negando autem aij: nam
nulla libertas neq. prima, neq. remota,
seu quasi radicalis videtur esse adaequate intrinse-
ca, et essentialis prior libero vitali, si de sola volute
sit sermo; q. sola volute n. videtur esse et remota prin-
cipium adaequatum liberam, id partiali, et inadae-
quate, volute n. sit cum ista videtur adaequate
restituere integrum prius liberum vitale, s. liber-
orum arbitrium, de quo infra loci dicendum est: accipere
neque soli volute, neque soli istis debet correspondere
per actu, et in actu 2.º. aliquid adaequate liberum intrin-
seca, id istum sit, et vult, tanquam prius adaequate li-
bero.

Et 3.º. Prius liberum, ut sic, est diu-
inum in ratione prius a prius natio; q. eius effectus
debet esse diuinus, ad effectus prius natio, accipere actus liber
essentialis differt a natio. Prius 1.º dato n. accipere ante,
negando item: nam in opinione probabilis prius natio
una est dicta a generatione, et non effectus id; q. ad
diuinitatem prius satis est diuinitas in modo inducendi.

Prius 2.º. dicitur autem: prius liberum in ra-
tione prius est diuinum a prius natio sua natio,
qualis est appus, in actus: est diuinum a prius per
actus natio, nego autem. Nam prius natio natio
semper producit et prius, s. actum, qui n. est appus, et
liber: prius natio per actus, natio semper producit actum.

qui de se est agens esse liber. ac si in effluj prii operantis
 vario per accidens, n' est dicitur ab effluj prii na sua liberi;
 est tñ dicitur ab effluj prii na sua variis: q' appiij p.
 dicit actum, qui nec est, nec esse pot' liber, voluntas
 nō pōnis actum, qui tñ aliqui non sit actuati liber,
 semper nō est agens esse liber. q' agendo, ut dicit
 est, est effluj, dicit in au nota, q' qm dicit ab actu
 appiij.

Replebis, q' prium liberum n' est habet
 esse prium actuum voluntatis, dicit habet
 esse tale prium actuum, nimirum prium liberum, ac si
 ēē prium liberum ē dicit dicit prium actuum, q' ut
 tali prii actus, s' ut prii libero debet correspon-
 dere aliqui effluj, q' ut actus pōnis nō
 volitio, n' nō talis nō volitio libera. q' liber-
 tas ē effluj talis effluj, s' actus. Et confirmat
 q' volitio varia n' pōdit a prii, ut libero, vol-
 tio nō libera pōdit a prii, ut libero, q' dicitur
 est hoc pōdit ab illa, q' ois actus variat in-
 trinsecē per rñm ad dicit prium, actus aut libera dicit
 ut dicit ad prium liberum, ut sic, n' ita volitio varia;
 q' volitio libera dicitur effluj ab actione, s' vol-
 tione varia.

Hæc replica est in sua adversario, patitur
 malis instantia; nam si aliq' pōdit et pōdit
 actum amoris esse dicitur entitativē, q' sit liberē li-
 bertate inietatis ab eo, qui solum ē liber libertate dicitur
 ois: q' prium liberum libertate inietatis non est habet
 esse prium liberum, dicit esse prium liberum ad dicit,
 amor aut liberet liber correspondet prii libero

ut sic, q^d quis libero libertate irietatis, deberet corres-
pondere amor liber, ut liber libertate irietatis, nam
et esse prium liberum. hac libertate est dicitur prius libe-
ri, sicut abse esse prium liberum est dicitur prius ac-
tius: et en ipsi aduersarij ferunt eundem amorem,
q^d fit libere libertate irietatis, potuisse fieri con-
tra libertate irietatis, si prius non esset grime dispo-
sita ad odium, atq^{ue} adeo nunc esse liberum liber-
tate irietatis per istam denominationem extrin-
secam; q^d si t^u poteris esse abse liber per istam de-
nominationem extrinsecam quoniam ab attentione
istius ad utranque prium.

Potest et instari comparando amorem abse
liberum cum amore magis libero. q^d n^o est
maior aduersentia, q^d sufficit ad augendam liber-
tatem, in se nario uariationem in ipso actu,
nec aduersarij audent id asserere: ille aut amor,
ut abse liber correspondet prius abse libero, amor
uerso, ut magis liber correspondet prius, ut magis
libero, at prius esse magis liberum e dicitur prius
liberi, ut sic; q^d deberet illi, ut sic correspondere
re aliquo dicitur in effi p^oucto.

Ad replicam q^d aliqui reit negando una-
que istam, q^d prius liberum, ut sic, addit
q^d prius ut librum prius ad actum oppositum, est n^o
prius p^octas p^octas hunc, et illum actum diuisum, q^d
includit dupliem prius, t^u utranq^{ue} n^o exercat, sicut
nam q^d p^octas amorem, operat in liberi, q^d habet
sicut prius ad alium actum oppositum, quam tunc non
exercet, accipit cum non operat adaequate in to-

tam potam, quam habet, ut prius liberum, et si
 unam potam illius, si oportet invenire in effectu aliquid
 quod respondeat prior, ut libero adaequate sumpto, et
 inadaequate, et quod denominetur liberum ex eo tantum, quod
 prius habeat sit aliam potam, quam n'exerceat.

Et tamen in nostra materia negante puram omissionem
 liberam, facilior esset haec ratio, quia de prius libera
 debet includere potam ad duos actus positivorum oppositorum,
 nempe ad amorem, et odium, et sicut ad notandum
 amare: si potam nunquam adaequate exercet nisi quoad
 unam potam, atque ideo sicut videtur invenire in effectu aliquid,
 quod sicut prior libero inadaequate sumpto, va. quod est
 merum prius amoris.

Notandum adhuc ratio non satisfacet, quia
 considerando illud prius liberum fuisse in
 ordine ad amorem non potest negari, quin arguatur in
 illo maior virtus ex eo, quod potest producere amorem,
 et quod potest producere actum oppositum, sicut quam si
 potest producere amorem sicut sine potam ad actum oppositum, si-
 cut potest producere calorem, et in praesentia virtus, quam quae solum potest illum produ-
 cere in absentia virtus. Maior ergo activitas, consi-
 derata in prior et in ordine ad amorem, quod producit
 in praesentia virtus prior, accipitur ex parte prior influen-
 tis, ut influentibus potest consideramus aliquid
 intrinsece diversum, quod operatur liberum, quod non
 consideramus, quod operatur natio.

Quidam igitur est ad effectum reprobam ex
 eodem apponit pro, quod sicut quod ignis produ-
 cit calorem in praesentia virtus, concipimus maiorem accipi-

221
tatem ex p^o prii calfacendi, et t^o calor, qui tunc ponitur, talis est, qua ponitur, n^o d^oriuna in entitate ab illo calore, et ab ea actione, q^o procedere ab eod^o igne in absentia irij, sicut quoad t^o prii, qui nunc ponitur. ita h^o maior actiuitas recipiatur in p^o libero ponente habere hunc amorem, n^o t^o e^o alius amor ab eo, qui procederet nario, et sine p^o proxima ad oppositum. Ad id est, q^o in utroque est id prium reati, t^o n^o sit idem ratio, q^o n^o i^o n^o agit sine irio, agit q^o per suam formam, penquam potest et agere in p^ontia irij. Deum n^o recipimus totam perfectionem illius prii, quam recipimus postea, q^o per eandem virtutem agit in p^ontia irij: sicut et actio illa ead^o est reati in utroque casu, q^o semper recipitur id prium, d^o t^o n^o semper recipimus totam perfectionem intrinsecam illius actionis, q^o recipimus clarior, q^o fit in p^ontia irij. In p^ontia o^o actio cum suo p^ontio, nam actio reati sumpta respicit semper illud prium reati sumptum: actio u^o recepta, ut sine irio respicit illud prium p^ontio, ut potens agere sine irio: actio denique, ut facta cum irio respicit illud prium, ut potens agere cum irio: at sicut in ipso p^ontio hanc videris n^o addit perfectionem reati distam, d^o d^o ratione, ita in actione, q^o nimirum iam tunc viderat, ut actio prii potens agere in p^ontia irij, q^o est peculiaris perfectio in ipsa actione. Eodem modo licendum e^o de operatioe libera.

Gr^o ad replicam in p^ontia reati dist. t^o irij: licet correspondere p^ontio, ut libero aliqui efficit ratio d^oriuna, n^o iriam: reati d^oriuna, n^o iriam. Nam sicut prium, ut liberum est addit perfectionem reati distam

In primo uoluntatum, ut sit, ita uolitionem posse esse liberam
 ut adie perfectionem rati dictam & uolitionem, ut sit.
 Sed ad informationem dicendum e illam conceptionem esse dictam
 rati nostra, n' uo reati. In actu qn' fit libere nit am-
 plius habet, qm habeat, qn' fit natio, s' qn' fit libere con-
 siderati cum illa perfectione, s' uo ad maiorem actiui-
 tatem p'ij, a quo uo n' absoluiti, qn' fit natio, q' ad huc
 manet ead uirtus reati in p'io, n' uo ab illo p'indimus,
 s' n' consideramus tunc in illo actu huiusmodi uim, ac-
 cipit eandem e'p'iam retinet, qn' est liber, et qn' e' nati-
 uis, et iter neque nequitia, neq' libertas actualis est
 illi e'p'ialis, s' extrinseca ab illa aduertente, s' n' aduertente
 ad utraque p'io. Libertas in agnitionali, ut dictum
 est s' 2, 3 instabilis, e' 2, 3 est illi e'p'ialis.

Desumes, illa perfectio, quam concipimus in uolitione
 ratione libera, multo modo respectu in uolitione nati-
 ua; & deuant ista uolitione p'ij p'io. Neq' au' q' perfectio
 intrinseca, quam concipimus in uolitione libera,
 n' est p'cedere libere, hoc n' est perfectio extrinseca, et
 accidentalis, s' esse talem, q' p'io p'cedere libere, ergo sit
 ab agente potente operari libere: hoc aut' perfectio ead-
 dem est in uolitione natiua, t' tunc n' concipiat: sicut per-
 fectio p'ij potentis caliditate in p'ntia u'ij est reati in
 eodem p'io, qn' reat absente u'io, t' tunc n' concipiat.

Sed u'gebit: non repugnat a liqua uolitione
 per suam e'p'iam e'p'italem, ut peccat
 p'cedere a p'io non ut p'cedente operari libere, n' et
 de facto operari libere, q' talis esse debet o'ij uolito,
 qua de facto datur, ac p'io e'p'italem actualis e' libera.
 Dormio anise in quo n' apparet manifesta dictio, negati-
 uis

211
itia, q^a de facto nullam vim in concedere, imo inium, ut
patet ex dictis supra in probatione itoy.

Ob 4^a ad utilitatem nostram liberam inveniunt De-
us ut per viam indrictam, qua offert rursus
indrictam in actu i^o, ad utilitatem suam variam concurrens
id Deus per viam derivatam, q^o n^o pot^{est} esse ead^{em} actio, qua
fit utilitas libera, & utilitas varia: actio variata vari-
ato p^{ri}mo immediato, p^{ri}mo aut^{em} semper est divinum, sicut ex p^{ri}-
mo, ac p^{ri}mo actio debet esse divina. Nec r^{ati}o: actio n^o
variata ad variationem p^{ri}mi applicans, s^{ed} ad va-
riationem p^{ri}mi influentis: voluntas aut^{em} Dei s^{ed} est
p^{ri}mo applicans, sicut q^o sicut variata applicatio
voluntatis ad locum n^o ides oportet variare rationem,
si maneat id^{em} agens, & id^{em}, q^o hac ratio q^o respicit
derivat hanc n^o applicatorem voluntatis, s^{ed} originem, ita vari-
ata applicatio ex p^{ri}mo Dei, q^o fit per finem utilitatem, pot^{est}
esse ead^{em} actio ad ex^{tra}. q^o p^{ri}mo in m^o influens semper est
idem.

Ob 5^a Actus liber, ut sic, est obiectum specialiter con-
placenciae, & displicenciae in Dei, qua n^o reperit^{ur}
in actu variis, alioquin non p^{ro}miaret, & p^{ro}miaret Deus spi-
ritu illum actum, nisi ipsi magis placeret, & displiceret,
quam variis, q^o actus ille, ut liber habet aliquam perfe-
ctionem, & imperfectionem, q^o n^o habet variis, q^o compla-
centia, & displicencia Dei suggerit in actu perfectionem,
& imperfectionem. R^{ati}o: aliquid in actu libero, non
esse aliquid physicum intrinsecum, s^{ed} quandam bonitatem
moraliter intrinsecam, q^o variat illam complacenciaem Dei.
Hanc solutio n^o placet, q^o illud morale,
q^o reperit^{ur} in actu libero, & est n^o, ac p^{ri}mo

nō est obiectum complacentia, & displicentia; & est aliqd, quod
 si ē interioris in actu libero, et nō in natio, sequitur in-
 tentum aduersarij. si uero ē extrinsecum, nō potest fieri actum
 amabilem, q̄ q̄d est extrinsecum actui libero est in se
 natium, id autē q̄d in se est natium non est obiectum compla-
 centia, & displicentia, neque bonum proprio, & peccata: q̄d dicitur

Deuera huiusmodi diffinī maxima est, q̄ illius
 in uoluntate aduente obiecti, q̄ uoluntate compla-
 centiam, esse in dupli dria: alia nō sunt entia sim-
 plicia, ut Angeli; alia uero composita, q̄ placent non
 pro perfectionem, quam habent singula per se,
 sed pro perfectionem resultantem ex earum iunctio: et
 hoc modo placet pulchritudo, quæ est quidam aggre-
 gatum diuersarum partium habentium proportionem in se, in
 quo aggregatas nō placent singule per se, sed
 que coniuncta cum reliquis. Nam ille met nasus, si esset
 sub alia fronte breuiori displiceret, q̄ esset deformis, et
 improporionatus: id uero nasus, nunt placet, q̄ iungitur
 nisi fronti sibi proportionate: uero non placent singu-
 la per se, sed aggregatum, id est q̄d oēs sit sint in
 eodem corpore. Ita prorsus se habet bonitas, et ma-
 licia moralis in uoluntate; est enim pulchritudo qua-
 dam, & deformitas uoluntatis, q̄ placet, & displicet Deo:
 componit autē huiusmodi pulchritudo ex suis partibus,
 nimirum ex aduertentia ratio, & libertate in actu 1.
 et ex uoluntate obiecti in actu 2.: ex quibus resultat
 pulchritudo placens Deo, cui nō placet eoque compla-
 centia aduertentia rationi in se, nec uoluntatis ob-
 iecti in se, sed coeque uoluntatis, seu q̄ illa uoluntatis ob-
 iecti, q̄nō adest aduertentia rationi. Itaque ipsa

Aduertentia